

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Factors Correlated with Graduation Period of the Graduates in Exercise and Sport Science Program, Khon Kaen University

หอมหวล นาถ้ำเพชร (Homhual Nathamphech)* เบญจา มุกตพันธุ์ (Benja Muktabhant)**¹

(Received: June 30, 2020; Revised: August 8, 2020; Accepted: August 13, 2020)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา มหาวิทยาลัยขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สำเร็จการศึกษาลัทธิศาสตร์มหาบัณฑิต (ปริญญาโท) และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปริญญาเอก) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา จำนวน 14 และ 39 คน ตามลำดับ เก็บข้อมูลระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาโดยดูจากระยะเวลาที่ใช้ตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนสำเร็จการศึกษาของหลักสูตร และความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหลักสูตร โดยใช้แบบสอบถามแบบให้ตอบเอง วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านต่าง ๆ กับระยะเวลาสำเร็จการศึกษาโดยใช้สถิติ Pearson Product Moment Correlation ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาลัทธิศาสตร์มหาบัณฑิตใช้ระยะเวลาจนสำเร็จการศึกษา เฉลี่ย 3.7 ± 1.1 ปี และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต เฉลี่ย 5.5 ± 1.0 ปี ปัจจัยด้านต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการของหลักสูตร 2) ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 3) ด้านการทำวิทยานิพนธ์ 4) ด้านนักศึกษา และ 5) ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ทุกด้านมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก หลักสูตรปริญญาโทมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.89 - 4.44 จากคะแนนเต็ม 5 หลักสูตรปริญญาเอกมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.95 - 4.64 โดยด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองลงมาได้แก่ด้านการบริหารจัดการของหลักสูตร ด้านการทำวิทยานิพนธ์ และด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ส่วนด้านนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า หลักสูตรปริญญาโทไม่พบความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านต่าง ๆ กับระยะเวลาสำเร็จการศึกษา ส่วนหลักสูตรปริญญาเอกพบว่าคะแนนปัจจัยด้านการทำวิทยานิพนธ์มีความสัมพันธ์แบบผกผันกับระยะเวลาสำเร็จการศึกษา (coeff. = -0.33, p = 0.04) สรุป ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลาในการศึกษามากกว่าเกณฑ์แผนการศึกษาที่กำหนดของหลักสูตรทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ดังนั้นควรปรับปรุงประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และแนะนำแหล่งทุน

¹Corresponding author: benja@kku.ac.th

*นักวิชาการศึกษานานาชาติ งานบริการวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

**รองศาสตราจารย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ABSTRACT

This research investigated duration of study and analyzed the correlated factors with the graduation period of the graduates from Exercise and Sport Science Program, Khon Kaen University. The participants were 14 master's graduates and 39 doctoral graduates of Exercise and Sport Science program, Khon Kaen University. The participants' study duration since starting the program until graduation was collected. Moreover, their opinion towards the correlated factors were also gathered through a self response questionnaire. The data was analyzed for the factors correlating to the duration of study using Pearson Product Moment Correlation. It was found that master's graduates spend 3.7 ± 1.0 years averagely to finish the program; whereas, doctoral graduates spend 5.5 ± 1.0 years. In addition, there were five correlated factors: 1) administration and management of the program 2) thesis advisor 3) working on the thesis 4) students and 5) academic resource service. The averages scores of all factors were found to be high for both groups of master's and doctoral graduates, as the scores were 3.89 to 4.44 and 3.95 to 4.64 from the total of 5. The highest score was the factor regarding to thesis advisor, followed by administration and management of the program, regarding working on their thesis and academic resource service respectively. The factor regarding to management of the student themselves was found to be the lowest score. From the correlation analysis, none correlation was found between these factors and the study duration of master's graduates. However, working on their thesis was negatively correlated to the study duration of doctoral graduates (coeff. = -0.33, $p=0.04$). In conclusions, most master's and doctoral graduates spend more time to finish the study than the regulated duration. Therefore, some related issues with working on a thesis, especially, research equipment support and research financial support advice should be further improved.

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผล ระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

Keywords: Factor correlating, Graduation period, Graduate study

บทนำ

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เป็นการศึกษาที่เน้นการพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาต่าง ๆ มุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยกระบวนการวิจัย โดยสถาบันการศึกษาต้องมีการบริหารจัดการการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้มีประสิทธิภาพ การรักษามาตรฐานและยกระดับคุณภาพของหลักสูตร ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา หนึ่งในตัวชี้วัดที่กำหนดคือ ระยะเวลาที่สำเร็จการศึกษาตามแผนการศึกษา [1] ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จหรือผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษานั้น เป็นสิ่งที่สถาบันควรศึกษาค้นหาข้อมูล เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการนำมาพัฒนาปรับปรุงทางการผลิตบัณฑิตของสถาบันให้มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 และระเบียบมหาวิทยาลัยขอนแก่น ว่าด้วย การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2559 ที่ระบุระยะเวลาการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตศึกษาทุกหลักสูตร โดยกำหนดโครงสร้างหลักสูตร แผนการศึกษา รายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา โดยหลักสูตรระดับปริญญาโทกำหนด 2 ปีการศึกษา ระยะเวลาการศึกษาสูงสุดไม่เกิน 5 ปีการศึกษา และหลักสูตรระดับปริญญาเอกกำหนดระยะเวลาในแผนการศึกษาของ

หลักสูตร 3 ปีการศึกษา ระยะเวลาศึกษาสูงสุดให้ไม่เกิน 6 ปีการศึกษาสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาโท และหลักสูตร 4 ปีการศึกษา ระยะเวลาศึกษาสูงสุดให้ไม่เกิน 8 ปีการศึกษาสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาโท [2-3] แต่ในสภาพตามข้อเท็จจริง จะมีผู้สำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนดในหลักสูตรไม่สอดคล้องตามแผนการศึกษา

จากรายงานสรุปของบัณฑิตวิทยาลัย รายงานว่าระยะเวลาเฉลี่ยที่ใช้ในการสำเร็จการศึกษา ของนักศึกษาระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก ประจำปีการศึกษา 2552-2554 จากจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งสิ้น 3,093 คน ในระดับปริญญาโท จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา พบว่า กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ ใช้ระยะเวลาเฉลี่ยในการสำเร็จการศึกษา 2.81, 3.03 และ 3.21 ปี ตามลำดับ ระดับปริญญาเอก สำหรับผู้เข้าศึกษาที่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ ใช้ระยะเวลาเฉลี่ยในการสำเร็จการศึกษา 5.05, 4.88 และ 5.38 ปี ตามลำดับ และสำหรับผู้เข้าศึกษาที่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท กลุ่มวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ ใช้ระยะเวลาเฉลี่ยในการสำเร็จการศึกษา 6.24 และ 5.77 ปี สำหรับกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ไม่มีผู้เข้าศึกษาในแผนการศึกษานี้ [4] จากสถานการณ์นี้จะเห็นว่าทุกกลุ่มสาขาวิชาใช้เวลาในการศึกษาจนสำเร็จการศึกษากินกว่าที่แผนการศึกษากำหนดไว้ สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นปัจจัยที่มีปัญหามากทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการของหลักสูตร ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ด้านการเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ และด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ [5]

หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา เป็นหนึ่งในสาขาวิชาที่สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้เปิดสอนมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 ทั้งภาคปกติและโครงการพิเศษ คณะอาจารย์และคณะกรรมการบริหารหลักสูตรมาจาก 4 คณะของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้วิจัยซึ่งเป็นบุคลากรของบัณฑิตวิทยาลัยที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสาขาวิชาของบัณฑิตวิทยาลัย เป็นหนึ่งในคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ จึงสนใจศึกษาการใช้ระยะเวลาและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา สาขาวิชาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อนำผลวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพนักศึกษา อาจารย์และหลักสูตร ให้นักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่เอื้อประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา สาขาวิชาบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2557-2562 ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2557 - 30 เมษายน 2563 หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มีจำนวนทั้งหมด 25 คน (ในจำนวนนี้มีผู้เสียชีวิตแล้ว 1 คน) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตมีจำนวนทั้งหมด 47 คน ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาคนที่ตอบแบบสอบถามกลับของ 2 หลักสูตรมีจำนวน 15 และ 39 คน ตามลำดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามแบบให้ตอบเอง ประกอบด้วย 3 ส่วนได้แก่

- 1) ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบเลือกตอบ
 - 2) ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา 5 ด้าน ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ตามแบบของ ลิเคอร์ท (Likert's scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด กำหนดค่าคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ
 - 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่เอื้อประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์
- สำหรับข้อมูลระยะเวลาสำเร็จการศึกษาคำนวณจากวันเดือนปีที่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงวันเดือนปีที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตร

การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ: การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของภาษา และความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-Objective Congruence : IOC) ได้ค่า IOC = 0.85 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบและปรับปรุงแก้ไข โดยผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ของหลักสูตรที่สังกัดสาขาวิชาร่วม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบการใช้ภาษาและหาค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าเท่ากับ 0.98 จากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ ก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล: ดำเนินการดังนี้

สำรวจรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา ส่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง ทางไปรษณีย์และติดแสตมป์ และ/หรือส่งแบบสอบถามระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อความสะดวกต่อการส่งคืนตามกำหนดเวลา ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 2 รอบ เมื่อการส่งกลับมารั้งแรกได้จำนวนไม่มากพอ และเพื่อให้คนที่ยังไม่ได้ตอบในครั้งแรกส่งกลับมา และได้พยายามติดตามทางโซเชียลมีเดีย ได้แก่ ทางอีเมล Facebook Lineกลุ่ม และมีปัญหาบางคนเปลี่ยนที่อยู่และ email ทำให้ไม่สามารถติดต่อได้ ทำให้จำนวนที่ตอบกลับไม่ครบตามจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล: การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

ข้อมูลเชิงพรรณนา ถ้าเป็นข้อมูลเชิงนับนำเสนอด้วยค่าจำนวนและร้อยละ ข้อมูลต่อเนื่องนำเสนอด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ข้อมูลเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของค่าคะแนนปัจจัยด้านต่าง ๆ กับระยะเวลาสำเร็จการศึกษา โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) โดยแยกวิเคราะห์ที่ละหลักสูตร

ผลการวิจัย

ลักษณะส่วนบุคคล

ผู้ที่ตอบแบบสอบถามระดับปริญญาโทเป็นเพศชายร้อยละ 60.0 มีอายุเฉลี่ยขณะที่เรียน 26.53 ± 2.53 ปี ส่วนใหญ่สถานภาพโสด (ร้อยละ 86.67) กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 53 ที่เรียนไปด้วยทำงานไปด้วย ค่าใช้จ่ายในการศึกษามีครอบครัวหรือสนับสนุนตนเองร้อยละ 80 หลังสำเร็จการศึกษาทำงานแล้วร้อยละ 80 โดยทำงานเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เรียนร้อยละ 75 (ตารางที่ 1)

ผู้ที่ตอบแบบสอบถามระดับปริญญาเอกเป็นเพศชาย ร้อยละ 66.67 มีอายุเฉลี่ยขณะที่เรียน 35.10 ± 6.69 ปี สมรสแล้วร้อยละ 53.85 เรียนไปด้วยทำงานไปด้วยร้อยละ 53.85 ได้รับทุนการศึกษาร้อยละ 58.98 หลังสำเร็จการศึกษาทุกคนทำงานแล้ว โดยทำงานเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เรียนร้อยละ 97 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล

ลักษณะส่วนบุคคล	ปริญญาโท (n=15)		ปริญญาเอก (n=39)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ				
ชาย	9	60.00	26	66.67
หญิง	6	40.00	13	33.33
อายุขณะที่มาเรียนในหลักสูตร (ปี)	26.53 ± 2.53 min = 23 max = 32		35.10 ± 6.69 min = 26 max = 53	
สถานภาพสมรส ขณะที่มาเรียนในหลักสูตร				
สมรส	2	13.33	21	53.85
โสด	3	86.67	17	43.59
หย่าร้าง	-	-	1	2.56
จำนวนบุตรที่มีขณะที่เรียน				
มีบุตรแล้ว	1	6.67	18	46.15
ยังไม่มีบุตร	14	93.33	21	53.85
การทำงานขณะที่มาเรียนในหลักสูตร				
ยังไม่ได้ทำงาน	5	33.33	1	2.56
ทำงานแล้วลามาศึกษาต่อ	2	13.33	17	43.59
เรียนไปด้วยทำงานไปด้วย	8	53.33	21	53.85
ผู้สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษา				
ครอบครัวหรือตนเอง	11	80.00	16	41.02
ได้รับทุนการศึกษา	3	20.00	23	58.98

ตารางที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	ปริญญาโท (n=15)		ปริญญาเอก (n=39)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพหลังสำเร็จการศึกษา				
ยังไม่ได้ทำงาน	3	20.00	-	-
ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	10	66.67	38	97.44
พนักงานบริษัท/เอกชน	2	13.33	1	2.56
งานที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา				
เกี่ยวข้องโดยตรง	9	75.00	38	97.44
ไม่เกี่ยวข้อง	3	22.00	1	2.56
การมีปัญหาด้านสุขภาพหรือโรคประจำตัว				
ไม่มี แข็งแรงดี	12	92.31	38	97.44
โรคภูมิแพ้/นั้ว	1	7.69	1	2.56

ระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาและการตีพิมพ์

ในระดับปริญญาโทผู้สำเร็จการศึกษามีระยะเวลาในการศึกษาเฉลี่ย 3.7 ± 1.1 ปี โดยคนที่สำเร็จการศึกษภายในระยะเวลาที่กำหนดระดับปริญญาโท (ภายใน 2 ปีการศึกษา) พบร้อยละ 20 ส่วนระดับปริญญาเอกมีระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาเฉลี่ย 5.5 ± 1.0 ปี คนที่สำเร็จการศึกษภายในระยะเวลาที่กำหนดระดับปริญญาเอก (ภายใน 3 ปีการศึกษา) มีเพียงร้อยละ 2.6 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

หลักสูตร/ระยะเวลา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาโท (n=15)		
≤ 2 ปีการศึกษา	3	20.00
มากกว่า 2 – 3 ปีการศึกษา	2	13.33
> 3 ปีการศึกษา	10	66.67
$\bar{X} = 3.7$ SD = 1.1 Max = 5.7 Min = 1.9		
ปริญญาเอก (n=39)		
≤ 3 ปีการศึกษา	1	2.56

นักศึกษาระดับปริญญาโทตีพิมพ์ผลงานเพื่อสำเร็จการศึกษาโดยตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ (TCI) วารสารนานาชาติ ร้อยละ 46.7 และ 20 ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) ระดับชาติและนานาชาติ ร้อยละ 20 และ 13.3 สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาเอกส่วนใหญ่ตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติและวารสารระดับชาติ ร้อยละ 69.2 และ 30.8

ปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระยะเวลาสำเร็จการศึกษา

การศึกษานี้ได้สอบถามความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรฯ เกี่ยวกับปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่อาจมีผลต่อระยะเวลาสำเร็จการศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการของหลักสูตร 2) ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 3) ด้านการทำวิทยานิพนธ์ 4) ด้านนักศึกษา และ 5) ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ผลการศึกษพบว่า ทุกด้านมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอก โดยหลักสูตรปริญญาโทมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.89 - 4.44 จากคะแนนเต็ม 5 และหลักสูตรปริญญาเอกมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.95 - 4.64 เมื่อเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อยของระดับปริญญาโท พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองลงมาได้แก่ด้านการบริหารจัดการของหลักสูตรด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ด้านการทำวิทยานิพนธ์ และด้านนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ส่วนระดับปริญญาเอกลำดับคะแนนเฉลี่ยปัจจัยด้านต่าง ๆ มีผลทำนองเดียวกันโดยด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองลงมาได้แก่ด้านการบริหารจัดการของหลักสูตร และด้านนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น เมื่อพิจารณารายข้อคำถามของแต่ละปัจจัย โดยขอย่นาเสนอข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก และข้อที่ได้คะแนนน้อยกว่าข้ออื่น ๆ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านต่าง ๆ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก และข้อที่ได้คะแนนน้อยกว่า 4

ปัจจัยด้านต่าง ๆ	ปริญญาโท (n=15) $\bar{X} \pm SD$	ปริญญาเอก (n=39) $\bar{X} \pm SD$
ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	4.32 ± 0.44	4.41 ± 0.43
การบริการของเจ้าหน้าที่หน้าประตู	4.60 ± 0.51	4.79 ± 0.41
ความสะดวกในการติดต่อประสานงาน	4.47 ± 0.64	4.72 ± 0.51
หลักสูตร ช่วยเพิ่มความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การค้นคว้าวิจัย	4.40 ± 0.63	4.72 ± 0.51
ความพร้อมของสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ที่ทันสมัยในการทำวิจัย*	-	3.64 ± 0.87
ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	4.44 ± 0.53	4.64 ± 0.36
ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาและแนะนำการเลือกวิชาเรียนที่เหมาะสม	4.40 ± 0.74	4.64 ± 0.49
เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นได้โดยอิสระ	4.73 ± 0.46	4.72 ± 0.46
มีการติดตามเร่งรัดให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนด	4.33 ± 0.90	-
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีเวลาเพียงพอในการให้คำปรึกษา	4.33 ± 0.62	4.72 ± 0.46
เข้าพบและได้รับคำแนะนำข้อเสนอแนะได้รวดเร็ว		
ด้านการทำวิทยานิพนธ์	4.18 ± 0.40	4.20 ± 0.43
ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.47 ± 0.52	4.41 ± 0.55
ความเข้าใจในรูปแบบ วิธีการเขียนบทความ	4.40 ± 0.51	4.46 ± 0.55
ทักษะการอ่าน การเขียนวิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	4.40 ± 0.74	
การตัดสินใจเลือกหัวข้อในการทำวิทยานิพนธ์	-	4.44 ± 0.60
การสนับสนุนอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์*	3.93 ± 0.59	3.90 ± 0.85

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านต่าง ๆ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก และข้อที่ได้คะแนนน้อยกว่า 4 (ต่อ)

ปัจจัยด้านต่าง ๆ	ปริญญาโท (n=15) $\bar{X} \pm SD$	ปริญญาเอก (n=39) $\bar{X} \pm SD$
ด้านนักศึกษา	3.89 ± 0.32	3.95 ± 0.39
ความมุ่งมั่นและความอดทนขณะเรียน	4.53 ± 0.52	4.62 ± 0.54
ความรับผิดชอบของนักศึกษา	4.47 ± 0.64	4.56 ± 0.60
ทราบแผนการเรียนในหลักสูตรทั้งรายวิชาเรียนและรายวิชาวิทยานิพนธ์	4.33 ± 0.62	-

ด้านการบริหารจัดการของหลักสูตร ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การบริการของเจ้าหน้าที่ นำประทับใจ ความสะดวกในการติดต่อประสานงาน การศึกษาในหลักสูตรช่วยเพิ่มความสามารถในการค้นคว้าและวิจัย ส่วนข้อที่ได้คะแนนน้อยกว่าด้านอื่น คือ ความพร้อมของสถานที่เครื่องมืออุปกรณ์ที่ทันสมัยในการทำวิจัย

ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา และแนะนำการเลือกวิชาเรียนที่เหมาะสม เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นได้โดยอิสระ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีเวลาเพียงพอในการให้คำปรึกษา เข้าพบและได้รับคำแนะนำได้รวดเร็ว การติดตามเร่งรัดให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนด

ด้านการทำวิทยานิพนธ์ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ความเข้าใจในรูปแบบ/วิธีการเขียนบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ ทักษะการอ่าน การเขียนวิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ การตัดสินใจเลือกหัวข้อในการทำวิทยานิพนธ์ ส่วนข้อที่ได้คะแนนน้อยกว่าด้านอื่น คือ การสนับสนุนอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์จากสาขาวิชา

ด้านนักศึกษา ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ความมุ่งมั่นและความอดทนขณะเรียน ความรับผิดชอบของนักศึกษา เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อย่างสม่ำเสมอ ส่วนข้อที่ได้คะแนนน้อยกว่าด้านอื่น โดยมีสองข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยระดับน้อย ได้แก่ มีภาระต่อครอบครัวและ/หรือที่ทำงาน มีปัญหางบประมาณสนับสนุนในการทำวิจัย และข้อที่คะแนนในระดับปานกลาง ได้แก่ มีปัญหาสุขภาพใจและสุขภาพร่างกายระหว่างที่ศึกษา

ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สำนักหอสมุดและแหล่งศึกษาค้นคว้าได้ให้บริการที่สะดวกและรวดเร็ว มีอุปกรณ์ช่วยสนับสนุนในการเรียนรู้ เพียงพอและทันสมัย บรรณาคาชีนห้องเรียนและห้องปฏิบัติการเหมาะสม การบริการเชื่อมโยงข้อมูลทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยกับสถาบันอื่น ส่วนข้อที่ได้คะแนนน้อยกว่าด้านอื่น ได้แก่ การจัดพื้นที่/สถานที่สำหรับนักศึกษาและอาจารย์ได้พบปะสังสรรค์

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่เอื้อประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ได้ดีมากยิ่งขึ้น

ผู้ตอบแบบสอบถามระดับปริญญาโทมีความเห็นว่าความรู้ที่เอื้อประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ได้ดีมากยิ่งขึ้น เรียงลำดับดังนี้ ภาษาอังกฤษ เทคนิควิจัย โปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูล และการฝึกปฏิบัติ โดยพบร้อยละ 37.5, 28.1, 18.8 และ 15.6 ตามลำดับ สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามระดับปริญญาเอกมีความเห็นว่าความรู้ที่เอื้อประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ได้ดีมากยิ่งขึ้น ดังนี้ เทคนิควิจัย รองลงมาภาษาอังกฤษร้อยละ 28.4 และ 26.5 ส่วนโปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูล และการฝึกปฏิบัติมีผู้ที่เห็นว่าเอื้อต่อการทำวิทยานิพนธ์ร้อยละ 22.5

ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านต่าง ๆ กับระยะเวลาที่ใช้ในการสำเร็จการศึกษา

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านต่าง ๆ กับระยะเวลาที่ใช้ในการสำเร็จการศึกษาโดยใช้สถิติ Pearson Product Moment Correlation สำหรับหลักสูตรปริญญาโท ไม่พบว่าปัจจัยใดที่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาที่ใช้ในการสำเร็จการศึกษา ส่วนหลักสูตรปริญญาเอกพบเฉพาะด้านการทำวิทยานิพนธ์ที่มีความสัมพันธ์แบบผกผันกับระยะเวลาที่ใช้ในการสำเร็จการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (coeff. -0.328, $p=0.042$) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านต่าง ๆ กับระยะเวลาที่ใช้ในการสำเร็จการศึกษาโดยการวิเคราะห์ Pearson

ตัวแปร	ปริญญาโท (n=15)		ปริญญาเอก (n=39)	
	Coeff.	p-value	Coeff.	p-value
อายุเมื่อเข้าศึกษาในหลักสูตร	0.118	0.674	0.090	0.588
ด้านการบริหารจัดการของหลักสูตร	0.312	0.257	0.072	0.665
ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	0.111	0.693	-0.150	0.363
ด้านการทำวิทยานิพนธ์	0.164	0.558	-0.328	0.042
ค่านักศึกษา	0.226	0.417	-0.109	0.507
ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ	0.019	0.947	0.132	0.423

อภิปรายผล

ผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา ใช้ระยะเวลาเรียนจนสำเร็จการศึกษาของระดับปริญญาโท เฉลี่ย 3.7 ปี ซึ่งจำนวนคนที่จบตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด 2 ปีการศึกษาจำนวน 3 คนจาก 15 คน ใกล้เคียงกับผลการวิจัยของชนิดา และคณะ [6] พบว่านักศึกษาระดับมหาบัณฑิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สำเร็จการศึกษากายในระยะเวลา 2 ปีเพียง 3 คนจาก 13 คน ผู้สำเร็จการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา ใช้ระยะเวลาเรียนจนสำเร็จการศึกษาเฉลี่ย 5.5 ปี ซึ่งมีคนที่จบตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด 3 ปีเพียง 1 คนจาก 39 คน ผลระยะเวลาสำเร็จการศึกษาที่พบของการศึกษานี้ ใกล้เคียงกับผลการสำรวจระยะเวลาเฉลี่ยที่ใช้ในการสำเร็จการศึกษานักศึกษาระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก ประจำปีการศึกษา 2552-2554 ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่พบว่าระดับปริญญาโทกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพใช้ระยะเวลาเฉลี่ยในการสำเร็จการศึกษา 3.21 ปี และระดับปริญญาเอกกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพใช้ระยะเวลาเฉลี่ยในการสำเร็จการศึกษา 5.38 ปี [4] อย่างไรก็ตามจากผลการศึกษานี้ จะเห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลาในการศึกษานานกว่าที่กำหนด เนื่องจากการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา ทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอกเกือบทั้งหมดเป็นการวิจัยเชิงทดลอง ที่ต้องใช้เวลาในการศึกษาค้นคว้างานจึงจะเห็นผล ส่งผลให้สำเร็จการศึกษาช้ากว่าที่กำหนด นอกจากนี้ประมาณครึ่งหนึ่งของนักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกที่เรียนไปด้วยทำงานไปด้วยทำให้มีปัญหาเรื่องเวลาสำหรับการศึกษา ทำให้นักศึกษากลุ่มนี้อาจไม่มีเวลาทำวิทยานิพนธ์ได้อย่างเต็มที่ [7] อย่างไรก็ตามวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาของหลักสูตรเป็นงานที่มีคุณภาพ จะเห็นได้จากการตีพิมพ์ผลงานส่วนใหญ่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ มีนักศึกษาระดับปริญญาโทที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติร้อยละ 47 และวารสารนานาชาติร้อยละ 20 ส่วนระดับปริญญา

เอกติพิมพ์ในวารสารนานาชาติร้อยละ 69 การตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติส่วนใหญ่ต้องใช้เวลานานกว่าที่วารสารจะ
ยอมรับให้ตีพิมพ์ บางครั้งอาจนานเป็นปี ส่งผลให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาช้า นอกจากการตีพิมพ์ผลงานในวารสารแล้ว
ยังมีนักศึกษาหลายคนที่ได้รับการยอมรับให้ไปนำเสนอผลงานในการประชุมวิชาการนานาชาติเพิ่มเติมจากการตีพิมพ์
ด้วย บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของหลักสูตรฯ ทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอก เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานต่าง ๆ จะ
เห็นได้จากหลังสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทได้งานทำร้อยละ 80 ระดับปริญญาเอกทุกคนได้งานทำ ที่สำคัญส่วน
ใหญ่งานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับสาขาที่เรียน

จากความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา พบว่า ทั้ง
5 ด้านมีคะแนนเฉลี่ยจัดอยู่ในระดับมาก โดยด้านอาจารย์ที่ปรึกษามีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด รองลงเป็นด้านการบริหาร
จัดการของหลักสูตร ทั้งหลักสูตรระดับปริญญาโทและปริญญาเอก เพราะการทำวิทยานิพนธ์นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง
ได้รับการช่วยเหลือดูแลเอาใจใส่จากอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านนั้น ๆ รวมถึงความสัมพันธ์ที่ดี
ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาด้วย สอดคล้องกับผลการศึกษาของหลายการศึกษา จากการศึกษาของ ชนิตา และคณะ [6]
ที่ศึกษาในนักศึกษาระดับมหาบัณฑิต คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น นักศึกษาระดับมหาบัณฑิต คณะ
สัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ก็พบเช่นเดียวกัน ว่าด้านอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิทยานิพนธ์ และด้าน
ตัวนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากการศึกษาของ ทรงธรรม [8] ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำ
วิทยานิพนธ์ตามความคิดเห็นของมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่าปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง คือ ปัจจัย
ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ การศึกษาของ ดิลกรัตน์ [5] พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการ
สำเร็จการศึกษานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปัจจัยที่มีปัญหามากทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ ด้านอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองลงมาคือ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการของหลักสูตร ด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ
ด้านการเสนอผลงานวิทยานิพนธ์ และด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ การศึกษาของ วันวิสาข์ และคณะ [9] พบว่า
นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ มีความคิดเห็นและให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยในการสำเร็จการศึกษา
ล่าช้า เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนิสิต ด้านความรู้ในการทำวิจัย ด้านอาจารย์ที่
ปรึกษาการทำวิจัย ด้านการบริหารจัดการของหลักสูตร และการศึกษาของ สฤณธรรม และคณะ [10] พบว่า ปัจจัยที่ส่งผล
ต่อความสำเร็จในการศึกษาระดับปริญญาเอกที่มีระดับมากที่สุดคือด้านอาจารย์ที่ปรึกษา ส่วนปัจจัยด้านนักศึกษาเป็น
ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ถึงแม้คะแนนรวมทุกข้อจะอยู่ในระดับมาก โดยผู้ตอบมีความเห็นว่าข้อที่มีผล
ต่อระยะเวลาสำเร็จการศึกษาได้แก่ ความมุ่งมั่นและความอดทนขณะเรียน ความรับผิดชอบของนักศึกษา เข้าพบอาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์อย่างสม่ำเสมอ เพราะมีนักศึกษบางคนช่วงขณะทำวิทยานิพนธ์ไม่มาพบอาจารย์ที่ปรึกษาเลยถึงแม้
อาจารย์จะพยายามติดตามแต่ไม่สามารถติดต่อนักศึกษาได้ ทำให้วิทยานิพนธ์ไม่ก้าวหน้า ปัญหาที่พบสำหรับตัว
นักศึกษา คือ การมีภาระครอบครัวขณะเรียน ปัญหางบประมาณสนับสนุนการทำวิจัย และการมีปัญหาด้านสุขภาพกายและ
สุขภาพใจขณะเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ วันวิสาข์ และคณะ [9] ที่พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนิสิต
ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ มีผลต่อการสำเร็จการศึกษาล่าช้าเป็นลำดับมากกว่าด้านอื่น ๆ

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านต่าง ๆ กับระยะเวลาที่ใช้ในการสำเร็จการศึกษาของหลักสูตร
ปริญญาโท ไม่พบว่ามีปัจจัยใดที่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาที่ใช้ในการสำเร็จการศึกษา อาจเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมี
จำนวนน้อยมีจำนวนเพียง 15 คน สอดคล้องกับการศึกษาของ ชนิตา และคณะ [6] พบว่าไม่มีปัจจัยใดมีความสัมพันธ์กับ
การสำเร็จการศึกษานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ($p \geq 0.05$) เนื่องจาก
กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีจำนวนน้อยเช่นกัน สำหรับหลักสูตรปริญญาเอก พบว่าคะแนนด้านการทำวิทยานิพนธ์มี
ความสัมพันธ์ทางผกผันกับระยะเวลาที่ใช้ในการสำเร็จการศึกษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p=0.042$) ซึ่งความสัมพันธ์

อยู่ในระดับปานกลาง (coeff. -0.328) หมายความว่า การมีคะแนนด้านการทำวิทยานิพนธ์มากจะใช้เวลาการสำเร็จ การศึกษาลดลง เนื่องจากปัจจัยด้านการทำวิทยานิพนธ์เกี่ยวข้องกับระยะเวลาสำเร็จการศึกษา ตั้งแต่การเลือกหัวข้อ วิทยานิพนธ์ ความเข้าใจวิธีการเขียนบทความ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยผู้ตอบ แบบสอบถามมีความเห็นว่า ความรู้ที่เอื้อประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ได้ดีมากยิ่งขึ้น ได้แก่ เทคนิควิจัย และ ภาษาอังกฤษ เพราะสิ่งจำเป็นสำหรับการศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่ส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ และนักศึกษาของ หลักสูตรฯมาจากพื้นฐานที่หลากหลาย มีพื้นฐานด้านการทำวิจัยและภาษาอังกฤษแตกต่างกัน สำหรับปัจจัยด้านอื่น ๆ จากการศึกษานี้มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาสำเร็จการศึกษาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจต้องมีการศึกษาลง รายละเอียดโดยอาจใช้งานวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่ออธิบายสาเหตุปัจจัย และปรากฏการณ์ได้ชัดเจนมากขึ้น

ข้อจำกัดของงานวิจัย: จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีจำนวนน้อยโดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับปริญญาโทที่มี ทั้งหมดเพียง 24 คน และมีผู้ตอบแบบสอบถามกลับร้อยละ 63 ผู้วิจัยได้พยายามในการติดตามการตอบกลับทางสื่อ โซเชียลมีเดียต่าง ๆ และได้ส่งแบบสอบถาม 2 ครั้ง และบางคนเปลี่ยนแปลงที่ติดต่อ ทำให้ไม่สามารถติดต่อได้ นอกจากนี้ในการตอบแบบสอบถามกลับผู้วิจัยไม่ให้ผู้ตอบระบุชื่อ หรือ email ที่จะสืบหาตัวตนของผู้ตอบได้ เพราะเป็น ข้อกำหนดทางจริยธรรมการวิจัย และเพื่อให้ผู้ตอบมีอิสระในการให้ข้อมูล ทำให้ไม่สามารถทราบได้ว่าใครยังไม่ได้ ตอบกลับ จึงไม่สามารถติดตามการตอบกลับได้ทั้งหมด

สรุปและข้อเสนอแนะ

ผู้สำเร็จการศึกษาลำดับศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ การออกกำลังกายและการกีฬา ส่วนใหญ่ใช้เวลาในการศึกษามากกว่าแผนการศึกษาที่กำหนดของหลักสูตร โดยปัจจัยที่ เกี่ยวกับระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาที่มีค่าคะแนนมากกว่าด้านอื่น ได้แก่ ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองลงมา เป็นด้านการบริหารจัดการของหลักสูตร ส่วนด้านนักศึกษามีคะแนนน้อยกว่าด้านอื่น หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่พบว่าปัจจัยใดที่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาที่ใช้ในการสำเร็จการศึกษา ส่วนหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตพบว่า ปัจจัยด้านการทำวิทยานิพนธ์โดยมีความสัมพันธ์แบบผกผันกับระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นควรส่งเสริมให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ติดตามให้คำปรึกษา ให้กำลังใจนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ นักศึกษามีความมุ่งมั่นในการทำวิทยานิพนธ์ หลักสูตรควรสนับสนุนอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และจัดหาหรือแนะนำแหล่งทุน รวมถึงควรจัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้ผ่อนคลายเพื่อการมีสุขภาพที่ดีทั้งกายและใจ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณศิษย์เก่าหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ การออกกำลังกายและการกีฬาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามการวิจัยนี้ ขอขอบคุณคณบดี และรองคณบดี บัณฑิตวิทยาลัยที่อนุญาตให้ทำวิจัยนี้

เอกสารอ้างอิง

1. Office of the Higher Education commission, Thai Qualifications Framework for Higher Education, B.E. 2552. [Internet]. 2009 [cited 2020 March 12]. Available from: <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/>

2. Royal Thai Government Gazette. Annoucement of Ministry of Education: Standard Criteria of Curriculum on Graduate Education Level A.D. 2015. [Internet]. 2015 [cited 2020 May 15]. Available from:
http://www.mua.go.th/users/bhes/front_home/criterion58/criterion%20_m58.PDF
3. Graduate School, Khon Kaen University. Regulations of Khon Kaen University on Graduate Education Level A.D. 2016. [Internet]. 2016 [cited 2020 January 15]. Available from:
https://app.gs.kku.ac.th/gs/regulation_notice/year/2017
4. Graduate School, Khon Kaen University. The report summarizes the average duration spent in graduation of Master and PhD level in Academic Year 2009-2011. Khon Kaen: Graduate School, Khon Kaen University; 2012.
5. Khotsumart D, Apipalakul C. Factors affecting graduation periods of graduate students, Khon Kaen University. Journal of Education Graduate Studies Research Khon Kaen University. 2012; 5(3): 17-27.
6. Chain C, Talaluk T, Jaiwaitana L, Polpukdee A. Factors affecting graduation of post-graduate student in the Faculty of Veterinary Medicine, Khon Kaen University. Khon Kaen: Faculty of Veterinary Medicine, Khon Kaen University; 2012.
7. Kunnajukr S. An analysis of variables discriminating the success in conducting thesis between social sciences graduate students of Chulalongkorn University completing the program within two years and more than two years. Bangkok: Thai Thesis Database; 1996.
8. Teerakul S. Factors that are Inducive to Success in Thesis Writing of Thaksin University Graduate Students. Thaksin University Journal. 2004; 7(2): 97-108.
9. Kaewsomboon W, Teerakul S, Sangseedum S, Deeyai S. The Factors related to the late finishing study of the graduate student, Thaksin University. Songkla: Institute of Graduate, Thaksin University; 2014.
10. Poonsawat S, Khaijun N. Factors affecting the personal success in studying doctor degree, Rajamangala University of Technology Srivijaya [Internet]. 2016 [cited 2020 March 30]. Available from:
<http://repository.rmuts.ac.th:8080/handle/123456789/366>